

Den besejrede fjende

Åb 12

"De har besejret ham ved Lammets blod og ved deres vidnesbyrds ord. De havde ikke livet for kært til at gå i døden" (Åb 12,11).

Hovedtanke

For di Satan er en besejret fjende, skal vores tænkning og tro også være bestemt af Jesu Kristi sejr.

Introduktion

Den, der lider, søger efter mening i sin lidelse. At finde en mening hjælper til at acceptere lidelsen og at kunne komme igennem den. Sommetider hjælper det, at den slags erfaringer indordnes i grundlæggende overbevisninger, f.eks.: Verden er præget af synd. Eller: Verden er en arena for store konfrontationer mellem lys og mørke. I andre situationer griber vi til nytte-optimisme: Det, der ikke tager livet af mig, gør mig stærk.

De oprindelige modtagere af Johannes' Åbenbaring – de tidlige kristne i den romerske provins Asien – står på grund af afvisningen af statskulten på kanten af samfundet og lider. Fyldt af Ånden får Johannes lov til at bringe dem hjælp til tydningen af denne situation med sine syner.

Det tolvte kapitels tre billeder er sammenlignelig med et kirkealters tredelte maleri: Sidefløjene med motiverne "kvinden, hendes barn og dragen" (vers 1-6) og "kvinden, hendes andre børn og dragen" (vers 13-17) afspejler menighedens situation i samfundet. Det centrale motiv i versene 7-12 vidner om, at den, der står bag trængsels-situationen, allerede er besejret.

Den, der spørger om, hvordan kampen mellem Mikael og dragen blev udkæmpet og afgjort, burde se på Jesu liv, hans prædikener, hans tilgivende og helbredende virke, hans lidelse og død, hans opstandelse og himmelfart. Her fandt Satans afgørende fald fra magten sted for vores skyld.

Truet, men alligevel bevaret

Åb 12,1-6

Hvordan beskriver disse vers den trængte menigheds situation?

Baggrund

Bag billedmotivet af *kvinden* står vers som i Es 66,6-13: Zion bliver mor til alle børn i endetidens frelsesfællesskab. Det er fra Zion, at den, der bærer Israel og alle folks håb, udgår. Det messianske *barn* udgår fra Israels folk. Men nu er den menighed, der bekender Jesus og er fyldt med Ånden, trængt og truet.

Billedet af den morderiske *drage* (Satan), som står foran den kvinde, der skulle føde, gør det klart, at den romerske verdensmagts trussel kun er et baggrundsfænomen. Det nyfødte messianske barns lidelse og død står dog i fokus. Løftet, som er givet denne søn, er, at han skal herske over alle folk. Han overlader ikke verdensherredømmet til mennesker, der formaster sig til at herske over alle mennesker. Han gør selv krav på herredømmet, så freden kan spredes blandt mennesker.

Kvinden flygter ud i ørkenen. *Ørkenen* er et opholdssted for flygtninge og oprørere, et tilflugtssted i nød og trængsel. De omtalte menigheder i Johannes' Åbenbaring lever midt i stedkendte byer, midt i byerne, men alligevel i ørkenen, på kanten af samfundet, som outsiders, trængt og truet.

Samtidig er ørkenen et sted, hvor man kan blive bevaret (Moses, Elias, Jesus). Dette sted i ørkenen midt i samfundet blev beredt hende af Gud. Menigheden skal ikke undre sig over sin nød. Det er det sted, der er *beredt for dem af Gud*. Samtidig får den tilsagnet om, at nødsituationen er tidsbegrænset, og at menigheden bevares i denne tid – selvom nogle af dens medlemmer bliver dræbt. En anden henvisning til, at den bevares, er motivet om *ørnevingerne*. (sml. 2 Mos 19,4).

Til fordybelse

Hvilke erfaringer for hjælp og bevarelse kan jeg se tilbage på med taknemmelighed?

... hvem kan da være imod os!

Åb 12,7-12
Rom 8,31

Hvordan personificeres den magt, der truer menigheden?

Baggrund

Billedet af *dragen* viste i antikkens verden og dermed også i den bibelske tradition den magt, der er ansvarlig for kaos og alt det, der er fjendtligt overfor Gud.

I Salmernes Bog 74,13-15 er der med drabet af dragen vist tilbage til skabelsen, hvor Gud skabte rum for liv af det, der var *tomhed og øde*, og dermed brød med kaosmagten ved at besejre Livjatan.

I Es 27,1 er Guds gerninger i endens tid i fokus: "På den dag straffer Herren med sit skarpe, store og stærke sværd Livjatan, den flugtsnare slange, Livjatan, den bugtede slange; han dræber dragen i havet". Også her – ligesom i Johannes' Åbenbaring – er der lighed mellem dragen og slangen.

I Åb 12 står dragen for Satan. Menigheden skal forstå, hvorfor trængsel og lidelser når den netop nu: Dragen er besejret og derfor rasende.

Kampen blev afgjort på Golgata. Overalt i Det nye Testamente, hvor der tales om Satans fald, henvises til Jesu gerninger og død på korset. (Luk 10,27-30; Joh 12,31-33).

Dragens nederlag består i, at han ikke kunne få fat i barnet, og at dette barn satte Satans uindskrænkede herredømme på plads. Om det skriver Paulus også: "Han afvæbnede magterne og myndighederne, stillede dem offentligt til skue og førte dem i sit triumftog i Kristus" (Kol 2,15; sml. Hebr 2,14).

Til fordybelse

Lammets blod, dvs. Jesu død, er alene grundlaget for de troendes sejr. Ved troen har de andel i Jesu sejr over den onde. Som sejren over dragen står i centrum i kapitel 12, og dette kapitel står i centrum af Johannes' Åbenbaring, skal også Jesu sejr stå i centrum for vores tro og tænkning – og ikke frygten for den onde eller det onde.

Gud er trofast

Åb 12,13-16
1 Kor 10,13

Hvilke udtryk om at blive bevaret anvender teksten?

Baggrund

Vers 13 knytter sig til vers 6. Da dragen begynder at forfølge kvinden, fik hun givet den store ørns to vinger for at flyve ud i ørkenen. *Ørnevingerne* står for, at Gud er den, der frelser. Gud havde båret sit folk på ørnevinger, mens de vandrede gennem ørkenen (2 Mos 19,4).

I ørkenen ved *kvinden* ikke, hvad hun skal leve af. Her dukker minder op om, hvordan Elias overlevede hungersnød (1 Kong 17). Der blev ligeledes sørget for ham i tre og et halvt år (Jak 5, 17). Et andet eksempel er bespisningen af Israels folk i ørkenen (2 Mos 16,12-13). Også *jorden*, der åbner sin mund for at opsluge alt ondt og truende, hører til de gammeltestamentlige billeder på frelse (4 Mos 16,29-34).

Kvinden befinder sig *tre og en halv tid* (v. 14) hhv. 1260 dage = tre og et halvt år (v. 6) i ørkenen. Tre og en halv tid som halvdelen af syv kunne – ved siden af år-dag-princippet – også tolkes som et symbolsk tidsrum og stå for en af Gud begrænset tid med krise, lidelse og prøvelser (sml. 1 Kong 18, 1 med Jak 5,17 og Åb 11,2-3). Det betyder i sidste ende, at Satans rasende gerninger på jorden ikke vil vare i al evighed.

Til anvendelse

Det i 12,14 anvendte tidsudtryk *kairos*, der er brugt tre gange, betyder "en gunstig anledning, et egnet tidspunkt", hvormed der altid menes "afgørelsens øjeblik", hvor en afgørelse tages eller undlades. Der kan være tale om et kortere (1 Kor 7,5; 2 Kor 8,14; 1 Thess 2,17) eller længere (Mark 10,30; Luk 21,24; Rom 8,18; 11,5) tidsrum.

På grundlaget af dag-år-princippet tolker adventister "tre og en halv tid" almindeligvis som de 1260 år fra 538-1798 e.Kr. som begyndelsen og enden på den pavelige dominans. I denne tid blev kristne, der tænkte anderledes, ofte forfulgt og dræbt. Også i dag ser vi, at kristne af radikale politiske eller religiøse kræfter fratages deres rettigheder, deres frihed, deres liv, og at deres kirker bliver ødelagt. Teksterne kan på denne måde også tolkes bredere.

... således vil de også forfølge jer

Åb 12,17-18
Joh 15,20

Hvor i vers 17 findes meningen med de kristnes lidelse og trængsel?

Baggrund

I kapitel 12,17 beskrives forfølgelsen af Guds folk i forskellige billeder. Først bliver det samlede Guds folk beskrevet i skikkelse af en himmelsk *kvinde*. Dernæst kendetegnes de som de troende i provinsen Asia – geografisk og tidsmæssigt – og til sidst som de standhaftige. I sin vrede over kvinden går *dragen* hen for at kæmpe mod de troende. Et lignende skifte mellem kollektiv og individuel henvendelse foreligger også i de syv breve (sml. Åb 2,1 med 2,7 etc.).

I disse billeder betragter menigheden sig selv og den situation, som Gud har sat dem i. På den måde får den hjælp til at finde en indre distance til de umiddelbart oplevede erfaringer af trusler og trængsler. De erkender deres lidelser som en del af en større sammenhæng og ved på samme tid, at dragen er besejret, og at der er lovet dem frelse.

Til fordybelse

Det græske udtryk (*hoi loipoi*), der ofte bliver oversat (som i den danske bibel) med "de øvrige", "betyder ... 'de andre'. Det indeholder altid en sammenligning (ligesom med en mønt – den ene side og den anden side, men samme mønt). Tanken om en lille rest, der er levnet, ligger ikke i udtrykket. Ofte betegner det oven i købet et flertal i stedet for et mindretal. Ikke sjældent står en enkelt overfor en langt større gruppe af andre – 'de øvrige'" (*Hoffnung, die uns trägt*, Lüneburg 2008, 207). Sml. her Matt 25,10-11; Luk 18,9.11; 1 Thess 4,13; Apg 2,37.

Tilsvarende burde kapitel 12,17 oversættes med "de andre af hendes efterkommere" – netop de andre ved siden af den først fødte dreng fra vers 5. Udtrykket *øvrige* skal ikke ses som en stor mængde i modsætning til kvinden, men til sønnen i vers 5. Det er forskellen mellem den førstefødte og de mange brødre (Rom 8,29). Enhver sand troende er på den måde barn af Jerusalem, den himmelske moder (Gal 4,26; sml. Luk 19,43). Også i den sidste tid vil Jesu søstre og brødre være at finde.

... de holder fast ved ordene i denne bog

Åb 12,17; 22,9

Hvad er kendetegnende for kvindens andre børn?

Baggrund

Kvindens efterkommere beskrives flere gange med to egenskaber: De holder fast ved *Guds ord* og *Jesu vidnesbyrd* (1,2,9; 6,9; 20,4) hhv. ved Guds bud og Jesu vidnesbyrd (12,17; 14,12). Allerede de første sætninger forklarer, hvad der er ment med denne formulering (1,1-3): bogen hhv. selve budskabet i Johannes' Åbenbaring. Dets indhold blev af Gud personligt videregivet til Jesus, og han har formidlet det via en engel til Johannes, der har givet budskabet videre til menigheden. Hvad Johannes modtog på øen Patmos var *Guds ord* og *Jesu vidnesbyrd*, som allerede var forundt ham før landflygtigheden (1,9). De troende blev forfulgt på grund af, at de holdt fast ved ordet og vidnesbyrdet. (6,9; 12,17; 20,4).

Når vi ser nærmere på det, bliver det tydeligt, at de to kendetegn i bund og grund er det samme:

- 1 Begge kendetegner dem, der bliver forfulgt.
- 2 *Guds ord* og *Guds bud* betyder det samme (Sl 119,16; Es 1,10; 2,3; 5,24). I dag tænker vi på Bibelen, når vi hører udtrykket *Guds ord*, og de 10 bud, når vi hører udtrykket *Guds bud*. Men dengang fandtes ingen bibel, som vi kender den i dag. Ord, anordninger og Guds bud var indholdsmæssigt et og det samme.
- 3 Guds ord og Jesu vidnesbyrd er ens i betydning. Jesu vidnesbyrd er Guds ord (Joh 3,31-34).

Udtrykkene – Guds ord, Guds bud og Jesu vidnesbyrd – betegner på den måde det af Kristus bevidnede og givne gudsord. Det at holde fast ved det profetisk formidlede vidnesbyrd i Skriften – i Johannes' Åbenbaring såvel som i hele den hellige Skrift – er følgelig det vigtigste kendetegn på kvindens efterkommere. Derfor understreger Johannes' Åbenbaring igen og igen det at holde fast ved bogens profetier (1,3; 22,7.9.18-19).

Derudover kan *Jesu vidnesbyrd* stå for yderligere profetiske vidnesbyrd svarende til Bibelens budskab.

Så fryd jer da, himle, og I, som har bolig i dem!

Åb 12,12
Fil 4,4

Hvilken virkning skal beretningen om Jesu sejr over Satan have i de troendes liv?

Til fordybelse

Kristne bor ikke i himlen, men på jorden. Der bliver deres tro udfordret og anfægtet. Derfor er det netop vigtigt at leve på Jesu sejr. Begejstringen over, at de på trods af en vis nød hører til Guds rige, må gerne bestemme deres liv og tænkning.

Nogle kristne har vedvarende Djævelen for øje og føler sig truet af ham. De lever i varig alarmberedskab. Denne angst er en hindring for en glad og bekymringsfri tro, blokerer for at omgås mennesker, der tænker anderledes, og skaber fjendebilleder og berøringsangst. Denne angst er også til hinder for at lære mere og vokse i troen.

Ifølge udsagnene fra Det nye Testamente er frelsen i Jesus Kristus allerede en realitet i denne verden, som virker i den enkeltes og menighedens liv. I dem er nyskabelsen (Es 65,17; 2 Kor 5,17; Gal 6,15), opstandelsen (1 Kor 15,20; Kol 2,12; 3,1) og det evige liv (Joh 5,24) allerede begyndt. Set i perspektiv af korset har vi lov til at leve bekymringsfrit og med forventningens glæde se frem til frelsens fuldendelse.

Til eftertanke

Hvad nytter det, at Djævelen er blevet kastet ud af himlen, men at han stadig behersker vores tanker, så livet bliver angstfyldt og indsnævret?

Resumé

I centrum af tankerne, troen og håbet står ikke Djævelen og alle hans gerninger, men Kristi sejr for os. Denne viden giver os vished og fortrøstning og gør os frie.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

Mennesker vil gerne finde meningen med lidelsen.

Hvilke forsøg på forklaringer er I stødt på?

Supplerende
spørgsmål

Hvilken forklaring for lidelser i vores verden, synes I er brugbare?

Hvilke spørgsmål forbliver alligevel ubesvaret?

Åb 12,3-4

Dragens billedmotiv findes mange steder i Bibelen.

Hvordan hjælper det jer?

Hvor giver det anledning til problemer hos jer?

Åb 12,17

Hvor meningsfyldt er det at sætte hverdagsproblemer i forbindelse med Satan?

Hvad taler for, og hvad taler imod?

Åb 12,10-12

Hvilke konsekvenser drager I for jeres vedkommende af disse vers?

Afslutning

Hvorfor behøver kristne ikke hele tiden leve i "alarmberedskab"?